

TYSK NIVEAU C, B og A

1. Undervisningens mål

Undervisningen tilrettelægges, således at eleven udvikler de fire sprogfærdigheder: lytte, tale, læse og skrive, samt øger sin sproglige og kulturelle viden og bevidsthed.

Niveau C

Undervisningen skal sikre, at eleven

- 1) kan forstå talt tysk og kan udtrykke sig mundtligt og i et vist omfang skriftligt i hverdagssituationer og almindelige forretningsmæssige situationer,
- 2) kan forstå og forholde sig til ukomplicerede tysksprogede tekster med særligt henblik på samfunds- og erhvervsforhold, og
- 3) har kendskab til de almindeligste sider af tysk kultur.

Niveau B

Undervisningen skal sikre, at eleven

- 1) kan forstå autentisk talt tysk,
- 2) kan forstå og forholde sig til autentiske tysksprogede fiktions- og sagprosattekster om kulturelle, samfundsmæssige og erhvervs-mæssige forhold,
- 3) kan frit udtrykke sig mundtligt og skriftligt i et sammenhængende tysk, og
- 4) har forståelse af væsentlige sider af tysk kultur.

Niveau A

Undervisningen skal udbygge målene fra niveau B og desuden sikre, at eleven

- 1) kan forstå varieret og nuanceret talt tysk,
- 2) kan forstå, analysere og vurdere autentiske tysksprogede fiktions- og sagprosattekster om kulturelle, samfundsmæssige og erhvervs-mæssige forhold,
- 3) kan udtrykke sig skriftligt og mundtligt i et varieret tysk,
- 4) har forståelse af tysk kultur og evne til at optræde i forretningsmæssige sammenhænge med interkulturel kompetence.

2. Undervisningens indhold

Undervisningen tager udgangspunkt i tysksproget materiale, dvs. trykte tekster og audiovisuelt materiale. Der indgår både sagprosa og fiktion. Gennem teksterne formidles et alsidigt billede af de tysksprogede lande og deres befolkning, idet hovedvægten lægges på Tyskland. I tekstvalget, der foretages med størst mulig elevindflydelse, lægges vægt på et alment-kulturelt, samfundsmæssigt og erhvervs-mæssigt indhold. Indgår audiovisuelt materiale i pensum, beregnes det som to ns. for hver lektion, der er anvendt til denne undervisning.

Elevens viden fra andre fagområder inddrages i undervisningen i videst mulige omfang. Kombinerede undervisningsforløb med andre fag, institutioner og virksomheder, såvel nationalt som internationalt, skal indgå.

Niveau C

Eleverne skal forstå et talt og skrevet tysk, som ikke frembyder særlige vanskeligheder, samt at udtrykke sig forståeligt og naturligt på et enkelt tysk i samtale og i et vist omfang på skrift. Undervisningen skal så snart som muligt foregå på grundlag af ubearbejdede tyske tekster. Undervisningen støttes af audiovisuelt materiale.

Der lægges særlig vægt på opbygning af det ordforråd, som er vigtigt for elevernes evne til at kommunikere på tysk. Undervisningen i grammatik skal især omfatte de områder, der er nødvendige for udviklingen af samtale- og læsefærdigheden.

Det skriftlige arbejde skal støtte den mundtlige sprogfærdighed. Der arbejdes både med elementære opgaver og kreative opgaver med anvendelse af den procesorienterede skrivepædagogik.

Det skriftlige arbejde skal være af et omfang svarende til 7-9 eksamenslignende opgaver pr. undervisningsår jævnt fordelt. Indtil 25% af arbejdet med skriftlige hjemmeopgaver må anvendes til redigering, omskrivning og lignende procesorienteret eller uddybende bearbejdning af opgavebesvarelser.

Niveau B

Undervisningen, der tager udgangspunkt i autentisk tysksproget materiale, foregår som hovedregel på tysk.

På niveau B som begyndersprog læses mindst 150 ns., heraf mindst 85 sider fiktion og mindst 40 sider sagprosa. Der læses mindst 250 ns. på niveau B som fortsættersprog, heraf mindst 125 sider fiktion og mindst 60 sider sagprosa, heraf udgør det erhvervsmæssige stof mindst 30 sider. Indgår tekster læst i grupper i pensum, beregnes de som et gennemsnit af gruppernes læsestof.

En del af undervisningen tilrettelægges som emnekredse. På niveau B begyndersprog læses mindst fem emnekredse og på niveau B fortsættersprog læses 6-8 emnekredse. En emnekreds er et tematisk sammenhængende forløb.

En af emnekredsene afløses af en skriftlig rapport på tysk på 4-5 sider, som fremlægges individuelt ved den mundtlige prøve. Klassen vælger samlet, hvilken emnekreds de ønsker afløst på denne måde. Rapporten skrives enkeltvis eller i grupper.

Det skriftlige arbejde skal være af et omfang svarende til 7-9 eksamenslignende opgaver pr. undervisningsår jævnt fordelt. Indtil 25% af arbejdet med skriftlige hjemmeopgaver må anvendes til redigering, omskrivning og lignende procesorienteret eller uddybende bearbejdning af opgavebesvarelser.

Fiktion

Elevers evne til at karakterisere, analysere og kommentere udvikles gennem arbejdet med fiktive tekster. I udvalget af tekster lægges vægt på elevens mulighed for oplevelse og engagement. I arbejdet med fiktion udvikles læseforståelsen. Den mundtlige og skriftlige udtryksfærdighed udvikles gennem varierede arbejdsformer i arbejdet med teksten.

Sagprosa

Elevers viden om de tysksprogede landes kulturelle, samfundsmæssige og erhvervsmæssige forhold øges gennem arbejdet med sagprosa-tekster og audiovisuelt materiale. Ligeledes styrkes elevens evne til at referere, kommentere og argumentere skriftligt og mundtligt. Der arbejdes med lytte- og læsestrategier. Undervisningen i sagprosa skal give eleven en baggrundsviden, der fremmer forståelsen af de ak-

tuelle forhold i Tyskland og de tysksprogede lande.

Kulturforståelse

Eleven bevidstgøres om egen kultur og identitet og drager sammenligninger med tysk kultur med henblik på en forståelse af forskelle og ligheder.

Kommercielt sprog

Der arbejdes med virksomheden og dens eksterne og interne kommunikation skriftligt og mundtligt. I forbindelse med arbejdet med relevant kommerciel terminologi og fraseologi indøves brugen af relevante hjælpeprogrammer, det vil sige ordbøger, etb og andre edb-programmer.

Sproglig viden og bevidsthed

Elevers sproglige viden og bevidsthed øges gennem den mundtlige og skriftlige kommunikation.

Eleven styrkes herigennem sin forståelse af sprogets grammatiske, semantiske og ideomatiske aspekter. Elevers bevidsthed om hensigtsmæssigt sprogbrug og egen sproglig formåen øges gennem samtaletræning, elevforedrag og lignende.

Elevers skriftlige udtryksfærdighed styrkes gennem forskellige øvelser f.eks. oversættelser, dispositionsopgaver og kommenteringsopgaver og gennem anvendelse af den procesorienterede skrivepædagogik.

Niveau A

Undervisningen, der tager udgangspunkt i autentisk tysksproget materiale, foregår som hovedregel på tysk.

Der læses mindst 200 ns. samt 3-5 erhvervs-cases. Ved en erhvervs-case forstås et sammenhængende sagsforløb og den tilhørende korrespondance mellem virksomheder. Indgår tekster læst i grupper i pensum, beregnes de som et gennemsnit af gruppernes læsestof.

Det skriftlige arbejde skal være af et omfang svarende til 8-11 eksamenslignende opgaver jævnt fordelt. Indtil 25% af arbejdet med skriftlige hjemmeopgaver må anvendes til redigering, omskrivning og lignende procesorienteret eller uddybende bearbejdning af opgavebesvarelser.

Fiktion

Elevens evne til analysere, fortolke og perspektivere udvikles gennem arbejdet med fiktive tekster. I udvalget af tekster lægges vægt på elevens mulighed for oplevelse og engagement. Den mundtlige og skriftlige udtryksfærdighed øges gennem varierede arbejdsformer i arbejdet med teksten.

Sagprosa

Elevens viden om de tysksprogede landes kulturelle, samfundsmæssige og erhvervsmæssige forhold øges gennem arbejdet med sagprosa-tekster og audiovisuelt materiale. Undervisningen i sagprosa skal give eleven en baggrundsviden, der fremmer forståelsen af de aktuelle forhold i Tyskland og de tysksprogede lande.

Kulturforståelse

Eleven bevidstgøres om egen kultur og identitet og drager sammenligninger med tysk kultur med henblik på forståelse af forskelle og ligheder. Eleven styrkes i at optræde med interkulturel kompetence i professionelle sammenhænge.

Kommercielle forhold

Elevens viden om kommercielle forhold øges gennem arbejdet med erhvervs-cases. Eleven arbejder med virksomheden og dens eksterne og interne kommunikation skriftligt og mundtligt. Der arbejdes med relevant kommerciel terminologi og fraseologi i større sammenhænge, og i denne forbindelse indøves brugen af relevante hjælpemidler, det vil sige ordbøger, etb og andre edb-programmer. Samtalestrategier, nonverbal kommunikation og præsentationsmetoder indøves.

Sproglig viden og bevidsthed

Elevens sproglige viden og bevidsthed øges gennem den mundtlige og skriftlige kommunikation. Eleven styrker herigennem sin forståelse af sprogets grammatiske, semantiske og ideomatiske aspekter.

Elevens bevidsthed om hensigtsmæssig sprogbrug og egen sproglig formåen øges gennem samtaletræning, elevfordrag og lignende.

Elevens skriftlige udtryksfærdighed øges under anvendelse af den procesorienterede skrivepædagogik og gennem forskellige øvelser

f.eks. oversættelser, dispositionsopgaver og sammenfatninger.

3. Eksamen niveau C, B og A

Niveau C

Eksamen er mundtlig.

Til eksamen opgives ca. 60 ns. Anvendes audiovisuelt materiale, indgår det med højst 20% af det krævede antal ns.

Der gives 20 minutters forberedelsestid. Notater udarbejdet i forberedelsestiden må anvendes under eksaminationen, der foregår på tysk. Eksaminationstiden er ca. 20 minutter.

Eksaminationen omfatter følgende:

- 1) En ekstemporal tysksproget tekst på video- eller lydbånd af 2-3 minutters varighed med 2-3 igangsættende spørgsmål på tysk.
- 2) Et konkret formuleret spørgsmål på tysk eller et andet igangsættende materiale til den opgivne tekst. Spørgsmålet udleveres først til eleven under eksaminationen.

Under eksaminationen skal eleven

- 1) i samtale med eksaminator dokumentere forståelse af ekstemporalteksten, kommentere dens indhold og så vidt muligt inddrage egne erfaringer, og
- 2) med udgangspunkt i spørgsmålet til den opgivne tekst eller andet igangsættende materiale vise forståelse af teksten og evne til at beskrive og kommentere.

En eksamensopgave må højst anvendes ved to eksaminationer den samme dag.

I bedømmelsen lægges vægt på elevens kommunikative kompetence, forståelse af emnet og selvstændighed i fremlæggelsen.

Niveau B

Eksamen omfatter en skriftlig og en mundtlig prøve.

Skriftlig prøve

Prøven varer 4 timer.

Eleven skal under prøven på tysk

- 1) besvare 3-5 tekstforståelsesspørgsmål på baggrund af en tysk sagprosa-tekst på 5-600 ord,
- 2) udarbejde en fyldig kommentar på baggrund af samme teksts emne, og
- 3) udarbejde en merkantil meddelelse (forretningsbrev, ansøgning eller lign.) ud fra et tysksproget oplæg. Til udarbejdelsen opgives formålet med meddelelsen og stikord til indholdet.

Mundtlig prøve

Til den mundtlige prøve opgives ca. 120 ns., heraf mindst 60 sider fiktion og mindst 40 sider sagprosa.

I eksamenspensum skal indgå dele fra mindst tre emnekredse som baggrund for eksaminationen i en ukendt sagprosatext. Anvendes audiovisuelt materiale, indgår det med højst 20% af det krævede antal ns.

Der gives 30 minutters forberedelsestid. Notater udarbejdet i forberedelsestiden må anvendes under eksaminationen, der foregår på tysk. Tavle, kridt og overheadprojektor skal være til rådighed under eksaminationen. Eksaminationstiden er ca. 30 minutter.

Eksaminationen omfatter følgende:

- 1) En ekstemporal tysk sagprosatext på ca. 250 ord eller en video- eller lydtekst på ca. 3 minutter, som handler om kulturelle, samfundsmæssige eller erhvervsmæssige forhold. Ekstemporalteksten skal have tematisk sammenhæng med de opgivne emnekredse.

Eleven skal give et referat af ekstemporalteksten ud fra egne notater fra forberedelsen uden brug af selve teksten og diskutere tekstens emne i samtale med eksaminator under inddragelse af sin baggrundsviden om emnet.

- 2) Et konkret formuleret spørgsmål på tysk eller andet igangsættende materiale til den opgivne skønlitterære tekst.

Med udgangspunkt i spørgsmålet til den opgivne skønlitterære tekst og eventuelt andet igangsættende materiale skal eleven vise forståelse af teksten og evne til at vurdere og tage stilling til tekstens emne.

- 3) Eleven præsenterer sin rapport om den afløste emnekreds under anvendelse af relevante præsentationsteknikker og besvarer uddybende spørgsmål fra eksaminator.

En eksamensopgave må højst anvendes ved to eksaminationer den samme dag.

Ved bedømmelsen lægges der vægt på elevens forståelse af emnet, mundtlige udtryksfærdighed, stillingtagen og selvstændighed i fremlæggelsen. Der gives en karakter, hvori sprog og indhold vægtes lige.

Niveau A

Eksamen omfatter en skriftlig og en mundtlig prøve.

Skriftlig prøve

Prøven varer 5 timer.

Eleven skal under prøven på tysk

- 1) udarbejde en sammenfatning på baggrund af en eller flere sagprosatexter på ialt ca. 800 ord,
- 2) løse en kommenteringsopgave på baggrund af samme tekstmateriale, og
- 3) udarbejde en større merkantil meddelelse.

Mundtlig prøve

Til den mundtlige prøve opgives ca. 120 ns. samt 1-3 erhvervs cases på tilsammen højst 35 sider. Anvendes audiovisuelt materiale, indgår det med højst 20% af det krævede antal ns.

Der gives 45 minutters forberedelsestid. Notater udarbejdet i forberedelsestiden må anvendes under eksaminationen, der foregår på tysk. Eksaminationstiden er ca. 30 minutter.

Eksaminationen omfatter følgende:

- 1) En ekstemporal video- eller lydtekst på 3-5 minutter.

- 2) Et skriftligt oplæg på dansk til en forhandlingssituation, som bygger på de opgivne erhvervs cases.

Eleven skal deltage i forhandlingssituationen med eksaminator eller – efter forudgående aftale mellem eksaminator og eleven – med en anden elev. I forhandlingssituationen inddrager eleven ekstemporalteksten, som omtales, kommenteres eller diskuteres afhængigt af tekstens og forhandlingssituationens indhold.

- 3) Et konkret formuleret spørgsmål på tysk og evt. andet igangsættende materiale til den opgivne tekst.

Med udgangspunkt i spørgsmålet til den opgivne tekst eller andet igangsættende materiale skal eleven vise forståelse af emnet og evne til at analysere, fortolke og perspektivere.

En eksamensopgave må højst anvendes ved to eksaminationer den samme dag.

Ved bedømmelsen lægges der vægt på elevens forståelse af emnet, mundtlige udtryksfærdighed, analyse og perspektivering samt selvstændighed i fremlæggelsen. I forhandlingssituationen lægges der vægt på professionel optræden, non-verbal kommunikation og interkulturel kompetence. Der gives en karakter, hvori sprog og indhold vægtes lige.